

МОЯТ ПЪРВИ АТЛАС КОНТИНЕНТИ И ДЪРЖАВИ

Северна Америка	2
Северна Америка – разгъваща се карта	6
Южна Америка	8
Южна Америка – разгъваща се карта	12
Европа	14
Европа – разгъваща се карта	18
Африка.....	20
Африка – разгъваща се карта	24
Азия.....	26
Азия – разгъваща се карта	30
Австралия, Антарктида	32
Австралия и Океания – разгъваща се карта	36
Вярно или грешно? – 20 въпроса за света	38
Отговори.....	40

СЕВЕРНА АМЕРИКА

ДОБРЕ ДОШЛИ!

Сред седемте континента на Земята Северна Америка е на трето място по големина и на четвърто по население. Обхваща вечнозаледея остров Гренландия на север и топлата Централна Америка на юг. Централна Америка включва островите в Карибско море и Панамския провлак – тясната ивица суша, която свързва Северна с Южна Америка. В Северна Америка се намират три големи държави – Канада, САЩ и Мексико, и голям брой малки страни в Централна Америка.

ВИЖДАМ ЗЕМЯ!

Първите хора се заселили в Северна Америка преди повече от 20 000 години. Дошли от Сибир (в Азия), като преминали по ледовете в Арктика. Сега техните потомци са известни като индианци. Викингите стъпили в Северна Америка преди около 1100 години, но не се задържали дълго. През 1492 г. мореплавателят Христофор Колумб преоткрил континента, който станал известен като Новия свят. Скоро Испания, Франция и Англия завладели новите земи. Много европейци се преселили в Америка, а много африканци били принудени да се преместят там, за да работят в плантациите за памук и захарна тръстика, създадени от европейците. Днес повечето жители на Америка са потомци на хора от Европа, Африка и Азия.

СТУД И ЖЕГА

Най-северните части на континента попадат в Арктика – Северната полярна област. Там е много студено почти през цялата година. На юг от Арктика се простират обширни иглолистни гори. На запад се извисяват Скалистите планини. На югозапад има горещи пустини, а в Централна Америка, където е топло и влажно през цялата година, растат влажни тропични гори (джунгли).

ЗНАЕТЕ ЛИ, ЧЕ...

- Когато открил Америка, Христофор Колумб мислел, че е достигнал Индия, в Азия! Затова и кръстил местните хора „индианци“.
- Гренландия е покрита с лед, дебел почти 3 метра. Жителите ѝ живеят близо до югозападното крайбрежие, където не е толкова студено.
- Аляска е най-големият американски щат, въпреки че Канада я отделя от САЩ. Друг отдалечен щат е Хавай. Той обхваща част от Хавайските острови в Тихия океан на 3000 км от континента.

ЖИВОТИНСКИЯТ СВАТ

В живата природа на Северна Америка живеят разнообразни животни. На север се срещат лосове и северни (тундрови) елени, а по ледовете в Арктика бродят бели мечки. В планинските гори скитат пуми, вълци, черни мечки (барibal) и мечки гризли. Бобри строят жилищата си в малките реки, а по скалите във високите планини скачат снежни кози. Някога в равнините пасели милиони бизони, но днес са останали само около 30 000.

Лос

Мечка гризли

ДЪРЖАВНИТЕ ЗНАМЕНА

Всяка държава има свое знаме и герб. Цветовете и изображенията в тях символизират важни и ценни неща за държавата и народа ѝ. На знамето на Канада има голямо листо от клен, защото това дърво се среща често там. Много от знамената на държавите в Централна Америка, като Гватемала, Никарагуа и Хондурас, имат две сини ивички и една бяла по средата. Бялата ивица обозначава самата държава, а сините ивици са двата океана от двете ѝ страни! Знамето на Съединените американски щати има седем червени и шест бели ивици. В горния му ляв ъгъл има син квадрат с 50 малки бели звездички. Те символизират 50-те щата, на които е разделена държавата.

СЪЕДИНЕНИ АМЕРИКАНСКИ ЩАТИ

КАНАДА

ХОНДУРАС

НИКАРАГУА

МЕКСИКО

ПАНАМА

Цифри и факти СЕВЕРНА АМЕРИКА

- **Брой жители:** 592 милиона души.
- **Площ:** 24 милиона квадратни километра – само Азия и Африка са по-големи!
- **Най-голямата държава** е Канада, тя заема почти половината от континента. По-голяма от нея е само Русия.
- **Най-големият град в САЩ** е Ню Йорк, но столицата на страната е Вашингтон

ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ ★★

Ниагарският водопад в Канада и Съединените американски щати

НИАГАРСКИЯТ ВОДОПАД

На река Ниагара, на границата между Канада и Съединените щати, се намира Ниагарският водопад. Той не е най-големият, но е един от най-прочутите водопади заради красотата и мощта си. Водите се движат с 56 км в час и се стоварват от височина 55 метра. Човек може да оглушее от грохота. Затова и индианците наричали водопада Гърмящата вода. Тук винаги е мъгливо заради пръските вода. Когато грее слънце, често се показва красива дъга.

ГРАНД КАНЬОН

Гранд Каньон (Големият каньон) в щата Аризона, САЩ, е едно от най-величествените чудеса на природата. В продължение на милиони години река Колорадо си пробивала път през обширно плато, като дълбаела и разрушавала скалите. На места каньонът е дълбок 1.8 км, а дължината му е 446 км, което е повече от разстоянието между София и Бургас. Гледката от ръба му зашеметява с простора и със смразяващата пропаст под краката. Скалните пластове блестят на слънчевата светлина с многоцветни нюанси на жълто, кафяво и червено.

Гранд Каньон в Съединените американски щати

КАКВО ЗНАЕТЕ ЗА СЕВЕРНА АМЕРИКА? ПРОВЕРЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ!

1. Как се е казвал Ню Йорк преди?
А. Ню Амстердам Б. Ню Индия
2. Коя е столицата на най-голямата държава в Северна Америка?
А. Вашингтон Б. Отава
3. С коя държава граничат на юг САЩ?
А. Канада Б. Мексико
4. Коя е най-голямата карибска държава?
А. Барбадос Б. Куба

5. Сомбрерото е характерна за Мексико шапка с широка периферия. Но защо се нарича така?
А. Мексиканците са използвали сомбрерото, за да крият лицата си, когато били тъжни. „Сомбра“ на испански означава „тъжен“.
Б. Мексиканските фермери използвали сомбрерото, за да се предпазват от жаркото слънце, докато работели в полето. „Сомбра“ на испански означава „сянка“.

ОТГОВОРИ: 1.А/2.Б/3.Б/4.Б/5.Б

Чичен Ица в Мексико, построено от древните май.

ЗНАЕТЕ ЛИ, ЧЕ...

- В определен момент в началото на пролетта и в началото на есента върху най-големия храм в Чичен Ица пада сянка, наподобяваща змия, която сякаш слиза по стълбите.
- В Калифорния, югоизточната част на САЩ, растат два вида секвои. Гигантската секвоя е най-големият жив организъм на Земята – диаметърът на ствола ѝ е 5-11 м, а височината ѝ надхвърля 80 м. Другият вид – червената секвоя, е най-високият дървесен вид, израства на над 100 м височина.

Цифри и факти СЕВЕРНА АМЕРИКА

- **Най-големият град в Северна Америка** е Мексико Сити, столицата на Мексико.
- **Най-разпространените езици** са английски, испански, френски
- **Най-голямата река** е Мисисипи, заедно с притока ѝ Мисури. Дължината им е над 6000 километра.
- **Гренландия** е най-големият остров в света. Част е от Северна Америка, но е владение на Дания.

ПИРАМИДИ

Пирамиди се строели не само в Египет. Толтеките, майте и ацтеките в Централна Америка също издигали пирамиди. Те са стъпаловидни и се използвали като храмове. След като европейците завладели Америка и унищожили градовете на местните жители, пирамидите потънали в забрава и постепенно били погълнати от джунглата. Те били открити отново преди около 200 години и днес археолозите продължават да правят нови открития. Хиляди туристи от цял свят идват да разгледат останките от невероятните храмове.

ПАНАМСКИЯТ КАНАЛ

За да стигнат до Западна Америка, в миналото корабите от Европа и от източната част на Северна Америка трябвало да заобиколят Южна Америка. Представете ли си колко е било неудобно! Затова Атлантическият и Тихият океан били свързани с канал, прокопан през най-тесната и ниска част на Панамския провлак, в държавата Панама. Каналът е дълъг 80 км. Той съкратил пътя на корабите от Ню Йорк до Сан Франциско с 13 000 км, или с 10 дни плаване.

